

M.A. Quliyeva⁸⁴

HEYDƏR ƏLİYEV: - TƏHSİL MİLLƏTİN GƏLƏCƏYDİR

Böyük türk dünyasının inkişaf mərhələləri, tac ulduzu, xalqımızın, təhsilimizin, mədəniyyətimizin, adət-ənənələrimizin, mənəviyyətimizin, qorunub saxlanılmasında ulu öndərimiz Heydər Əliyevin əvəzədləməz xidmətləri olmuşdur. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev bütün sahələrdə olduğu kimi elm adamlarına böyük qiymət verərək ölkəyə rəhbərliyinin istər sovet dövründə istərsə də müstəqillik dövründə təhsil-tərbiyə sahəsini həmişə diqqət mərkəzində saxlamış, milli elmimizin, təhsilimizin güclüclü himəyadarı olmuşdur.

Ulu öndərimiz mənəvi ideallarının təntənəsini ilk növbədə təhsildə, xalqın maariflənməsində və xalqın gələcəyində görərək təhsili həyatımızın ən gərəklisi, ən mühüm sahəsi hesab edirdi. H.Əliyevi görə “Təhsil cəmiyyətin inkişafını təmin edən ən mühüm və zəruri vəzifədir”.

Ulu öndərimiz respublikaya rəhbərlik etdiyi 30 illik bir dövrdə təhsilə iqtisadiyyatı inkişaf etdirən bir amil kimi baxaraq, iqtisadiyyatımızı təhsilimizin başqa formada inkişafı adlandırır. Təsadüfi deyildir ki, H.Əliyev təhsil sisteminin qurulmasında və həm də təhsilin məzmununda milli və bəşəri dəyərlərin vəhdət təşkil etdiyini göstərərək deyirdi: “Biz həm öz ölkəmizdə olan potensialdan, həm də digər ölkələrlə hazırki azad əlaqələrdən istifadə edərək inkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsini təhsil sahəsində tətbiq etmək mümkündür”. Ulu öndərimiz bütün sahələrdə olduğu kimi, demokratiya, azadlıq, ədalət, humanizm, insan haqlarına hörmət, elmi-texniki yaradıcılığa meyillik, informasiya və zamanı dəyərləndirə bilmək qabiliyyətini xalqımıza, xüsusən gənclərə öyrətməyi təhsilin başlıca vəzifəsi hesab edirdi.

Ölkəyə 30 illik rəhbərliyi dövründə ulu öndərimiz gənclərin gələcəyi ilə çox maraqlanaraq deyirdi: “Azərbaycanın gələcəyi gənclərdir. Bu günkü gənclər gələcəyin çətinliklərini öz çiyinlərində aparacaq şəxsiyyətlərdir. Belə ibrətəməz kəlamları ilə ulu öndərimiz həm mənəvi tərbiyəyə, həm də təhsilə böyük qiymət verərək göstərirdi ki, nə qədər pul olsa da, nə qədər zənginlik olsa da mənəviyyət olmayan yerdə bunlar heç bir şeydir. İnsanın mənəviyyəti də elm və biliyi də təhsilin məhsuludur”.

Respublikamızın və xarici ölkələrin ali məktəblərinə qəbul olunmuş tələbələrin bir qrupu ilə görüşlərindəki nitqində ulu öndərimiz gənclərə müraciətlə deyirdi: “Bu günkü gənclər gələcəyin çətinliyini öz çiyinlərində aparacaq vüqarlı şəxsiyyət olmalıdır. Bu cür şəxsiyyətlərdən dövlət daha çox bilik və bacarıqlara yiyələnməyi və cəmiyyətin bütün sahələrində tətbiq etməyi tələb edir. Çünki gələcək vətənimizin çiçəklənməsi və quruculuq işi gənclərimizin ağıl və kamalı ilə həyata keçirilir”.

Ulu öndərimizin bir çox çıxışlarında gənclərə müraciətlə haqlı olaraq onuda qeyd edirdi ki, xalqın dilini yaşatmaq, inkişaf etdirmək və dünya mədəniyyəti səviyyəsinə qaldırmaq elm və bilik sahiblərinin fəaliyyəti nəticəsində mümkün olur. Bu bizim üçün böyük fəxrdir ki, Azərbaycan mədəniyyəti tarixində iki böyük şəxsiyyət, bunlardan biri XV əsrdə yaşamış Azərbaycan dilinin dövlət dili səviyyəsinə qaldıraraq ona dövlətçilik dili möhrü vuran Şah İsmayıl Xətai, ikincisi isə XX əsir keşməkeşli dövründə yaşayan Azərbaycan dilini beynəlxalq aləmdə dövlət dilinə çevirən H.Əliyev olmuşdur.

Ulu öndərimiz çıxışlarında dəfələrlə qeyd edirdi ki, hər bir məktəblidə, xüsusilə yuxarı sinif şagirdlərində milli iftixar hissənin tərbiyə edilməsi onların cəmiyyətdə münasibətlər sistemində tutduğı mövqeylərini müəyyən edir. Milli iftixar hissənin komponentlərinə H. Əliyev ilk növbədə xalqımızın mədəniyyətini, tarixi şəxsiyyətlərini, sərkərdələri və generallarını, yazıçı və şairlərini, idmançıları, elm adamları ilə öyrənməyi, ana dilinə, vətən torpağına məhəbbəti daxil edirdi.

Müəllimlər, təhsil işçiləri şagirdləri başa salmalıdırlar ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev milli ilə ümumbəşəri dəyərlərin vəhdətinin təmin edilməsini həmişə zəruri saymışdır. Azərbaycan məktəbləri bu gün də bu istiqamətdə çalışmalı, milli və ümumbəşəri mənəvi sərvətlərə yiyələnməyi özünün müqəddəs borcu saymışdır.

Azərbaycan Respublikasına 30 illik rəhbərliyi dövründə müxtəlif maneələr və çətinliklərlə qarşılaşsada, Ulu Öndər Heydər Əliyev Həmin maneə və çətinlikləri dəf edərək ana dilimizin qorunub saxlanılmasına dövlət dili kimi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına (1978-ci il) daxil edilməsinə nail olmuşdur. H.Əliyev bütün varlığı ilə 73-cü maddənin həyata keçirilməsinə çalışmışdır. O, respublikanın milli potensialını, imkanlarını hərəkətə gətirərək, ana dili kadrların müxtəlif dövlət idarələrində mühüm yer tutmalarına şərait yaratmışdır. Bakı Dövlət Universitetinin 75 illik yubileyinə həş olunmuş təntənəli mərasimdə Heydər Əliyev aşağıdakı hikmətli kəlamları bilavasitə onun özünə şamil etmək gərəkdir. O, haqlı olaraq deyirdi ki, xalqın dilini yaşatmaq inkişaf etdirmək və dünya mədəniyyəti səviyyəsinə qaldırmaq xalqın qabaqcıl adamlarının, elm, bilik adamlarının fəaliyyəti nəticəsində mümkün olur.

Ulu Öndər H.Əliyevin çıxış və nitqlərində Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi beynəlxalq nüfuzunun yüksəldilməsinə, gənclərin ana dili və xarici dilləri dərindən öyrədilməsinə xüsusi əhəmiyyət verilir. Azərbaycan yazıçılarının X qurultayındakı “Bizim ədəbiyyatımız, mədəniyyətimiz xalqımızın milli sərvətidir və intellektual mülkiyyətdir” adlı nitqində H.Əliyev haqlı olaraq qeyd edir ki: “Bu gün fəxr etdiyimiz birdə odur ki, bizim gözəl Azərbaycan dilimiz var. Bu dil əsrin əvvəlindəki dil deyil, amma ondanda qat-qat təmiz dildir. Bu bizim ən böyük sərvətimizdir. Xalqı xalq edən millət edən onun ana dilidir. Ana dilindən bəhrələnmə bilməyən xalq, millət ola bilməz. Azərbaycan dili çox mükəmməl dildir. Çox inkişaf etmiş dildir, böyük söz ehtiyatına malik dildir. Bu da həqiqətdir ki, ümumtəhsil məsələsi, Xalqın mentalitetidir. Dünya xalqları ilə müqayisə olunacağı səviyyədədir”.

⁸⁴ Dos. Bakı Dövlət Universiteti

İslam dininin bəşəriyyətə bəxş etdiyi bütün nemətlərdən hər bir azərbaycanlı səmərəli istifadə etməlidir. Xüsusi cəmiyyətdə insanların davranışı islam dininin tələblərinə uyğun olaraq özünü göstərməlidir. Azərbaycan dövlətinin bayrağına məhəbbət, onun müqəddəsliyinə dərin ehtiram uşaqlarda, yeniyetmələrdə daxil olmalıdır.

Bu gün Azərbaycan müəllimləri qarşısında çox böyük və şərəfli bir vəzifə durur, oda hər bir idarə və məktəbdə, hər bir ailədə Azərbaycan bayrağı olmalıdır. Azərbaycan bayrağı bizim dövlətçiliyimizin, müstəqilliyimizin rəzmidir. H.Əliyevin həyata keçirdiyi müdrik xarici siyasətinə məhəbbət, ehtiram etmək, mərd, yenilməz gənclər hazırlamaq, XXI əsrin ləyaqətli qurucularını hazırlamaq deməkdir.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat

1. Əliyev H. Müstəqil dövlətimizin gələcəyini bu günün gəncləri qurmalıdır. Bakı, Azərəşr, 1993
2. Əliyev H. Təhsil millətin gələcəyidir (tərtib edənlər: prof. M.Mərdanov, Ə.Quliyev). Bakı: Təhsil, 2002
3. Əliyev B.H., Cabbarov R.V. Təhsildə şəxsiyyət problemi. Bakı: Təhsil, 2008
4. Sadıqova S. Məktəbəqədər yaşlı uşaqlarda vətənpərvərlik hissənin inkişaf etdirilməsi üzrə işin sistemi. B. ADPU, 2010
5. Quliyeva M.A. Müasir gəncliyin əxlaq normaları. Bakı: APU, 2002

Açar sözlər: *Təhsil, gənc nəsil, cəmiyyət, mədəniyyət, maarif, inkişaf*

Ключевые слова: *образование, молодое поколение, общество, культура, образование, развитие.*

Keywords: *Education, the younger generation, society, culture, education, development*

Heydər Əliyev: - Təhsil millətin gələcəyidir

Xülasə

Məqalədə ulu öndər Heydər Əliyevin xalqımızın təhsilinə və maariflənməsinə göstərdiyi qayğıya nəzər salınmışdır. Ulu öndərimiz bütün sahələrdə olduğu kimi təhsilin inkişafını diqqətdə saxlamış, elm adamlarını daim uca tutmuşdur. Gənclərə hər müraciəti zamanı ölkəmizin gələcəyi ilə bağlı onlara olan inam və ümidini vurğulayırdı.

Гейдар Алиев: - Образование - это будущее нации

Резюме

В статье делается акцент на заботу Г.Алиева об образовании и просвещении народа, о его внимании к деятелям науки, о доверии и надежду возлагаемое на молодое поколение во имя будущего страны.

Heydar Aliyev: - Education is the future of the nation

Summary

The article looks at the care of the great leader Heydar Aliyev for the education and enlightenment of our people. Our great leader, as in all areas, has focused on the development of education and has always honoured scientists. In every appeal to young people, he emphasized the confidence and hope for the future of our country.